

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove
Izabrana pitanja SZ:
Vjera i politika u Starom zavjetu

Vjera i politika u Starom zavjetu

amdg.ffrz.hr → nastava

Okrilje u imenu Jahvinu (Sef 3,12)

Siromaštvo kod Malih proroka

Socijalna nepravda

- kuće “od *tesanika*” – porez u žitu (Am 5,11)
- na sudu “odbijaju siromaha” (Am 5,12)
 - Sažetak “mnogih prijestupa”
- ratno profiterstvo (Ob 1,13)
- Božja riječ bogatima
- siromasi primjenjuju משפט (*mišpať*) – *Pravo* (Sef 2,3)
- ⇔ pravdu gaze (Hoš 5,11), izokreću (Am 5,7; 6,12), preziru (Mih 3,8)
 - odgovorni u zajednici:
- knezovi, suci, glavari, proroci i svećenici

Bogati i siromašni - Makao

Zadaci i perspektive

- povijest uči: imućni brzo postadoše siromašni (Nah 3,10)
- treba mrziti zlo (Am 5,15), a ne pravednog suca (v10) i dobro (Mih 3,1)
- “svega ću te sabrati” (Mih 2,12)
 - okupljanje Ostatka dokida podjelu
 - Inače počinitelji naslovnici, a siromasi tema
- “pravednost kao potok” (Am 5,24)
 - ne samo kulturna ispravnost (Hoš 8,13; Am 5,22; Mal 1,10)

Poslanje siromašnih

- Tražiti Gospodina (Hoš 3,5; 5,6; Am 8,12; Sef 1,6; Zah 8,21s)
 - u “dan srdžbe njegove” (Sef 2,2s; usp. 1,15.18; 3,8)
- pred “ričućim lavovima” i “vucima” “okrilje u imenu יהוה” (Sef 3,3.12)
- odlučujuća uloga kod “preokretanja sudbine”
 - nepokoran, okaljan i nasilnički grad (3,1)
 - kći Sionska, kći Jeruzalemska (3,14)
- tražite יהוה, tražite poniznost (Sef 2,3)
 - עָנָו / עָנִי ‘*anav* / ‘*anî* = siromašan, ponizan

Narodi kod Malih proroka

**גוי (gôj “nacija”) – עם (‘am “narod”)
u množini**

“Nacije” i “narodi”

- גוי (*gôj* “nacija”) – עם (*‘am* “narod”)
 - Paralelno
- “svi preostali od svih *nacija* klanjat će se Kralju יהוה...” (Zah 14,16)
 - Sveopća spasenjska perspektiva
 - “Moja *nacija*” (Sef 2,9); “Ova *nacija*” (Hag 2,14) = Božji narod
- Narodi: “...svi će zazivati ime יהוה i služiti mu” (Sef 3,9)
 - Pročišćeni ostatak: “On će zazvati moje ime, a ja ću mu odgovoriti...” (Zah 13,9)

Sud nad svjetskim narodima

- ***Nacije* (גוֹיִם *gôjim*) – negativno**
- **“Skupit ću sve *nacije* i suditi im zbog moga naroda” (Jl 4,2)**
 - **“Blizu je Dan Gospodnji za sve narode” (Ob 15)**
 - **“Protrest ću sve narode” (Hag 2,7)**
 - **Usp. Mih 5,14,7,16; Hab 1,17; 3,12; Sef 3,6.8; Hag 2,22**
 - **Sud nad Edomom (Ob 1s) i nad Ninivom (Nah 3,4s)**

Sud nad Božjim narodom

- ***Nacije* (גוֹיִם *gôjim*) – instrument suda Božjega**
- **“rasut ću dom Izraelov među sve *nacije*” (Am 9,9)**
- **“Mnoge se *nacije* okupljaju protiv tebe” (Sione) (Mih 4,11)**
- **“Sve će se *nacije* okupiti protiv” (Jeruzalema) (Zah 12,3)**
 - **“ja ću okupiti *nacije* protiv Jeruzalema” (14,2)**
 - **Usp. Jl 4,1s**
- **Dijaspora kao sud (usp. Am 9,9)**
 - **Izrael među *nacijama* kao nevrijedna posuda (Hoš 8,8)**
 - **Usp Hoš 8,10; 9,17; Jl 2,17.19; Am 9,9**

Spasiteljski naum Božji

- *Nacije* (גוֹיִם *gôjim*) – pozitivno
- “Nad svim *nacijama* zazvano je ime moje – riječ je יהוה koji to čini” (Am 9,12)
 - 2x “Moje je ime veliko među *nacijama*” (Mal 1,11[2x])
 - “Respektabilno” (Mal 1,14)
- *Nacije* hodočaste (Mih 4,2), ne vode rat (v3), prihvaćaju Božji pravorijek (v4)
 - Svi otoci *nacijâ* (usp. Post 10,5) iskazat će štovanje (Sef 2,11)
 - “Sve će vas *nacije* držati sretnima” (Mal 3,12)

Okupljanje svih naroda

- “okupit ću” (אסף *'asaf* 1. jd)
- “sigurno ću te svega okupiti, Jakove” (Mih 2,12)
- “Okupit ću što je hromo” (Mih 4,6)
 - U okviru hodočašća svjetskih naroda
- ...Jeruzalemce koji “tuguju daleko od svečanoga zbora” (HB, Vg. izostavlja) (Sef 3,18)
- “...sve nacije *prema* Jeruzalemu” (Zah 14,2)
 - U svjetlu prethodnoga

Narodi עַמִּים (*'amîm*)

- **Nacije i narodi – istoznačno?**
 - Sudit će *narodima* i *nacijama* (Mih 4,3)
 - *Narodi* i *nacije* doći će tražiti יהוה (Zah 8,22)
- **Sveopći pogled: “svi narodi”**
 - Svim narodima: “Čujte!” (Mih 1,2) – neposredna inicijativa
 - Izraelu: “Učinit ću vas pohvalom među svim narodima” (Sef 3,20)
 - Jeruzalem – “težak kamen za sve narode” (Zah 12,3)

Pozitivna budućnost

- **“Čiste usne narodima” (Sef 3,9)**
 - Preokret Babilona (Motyer, 1998.)
- **“Narodi će teći” prema gori Doma Gospodnjega Mih 4,1 (KS: 4,2)**
- **Narodi će doći u Jeruzalem tražiti i moliti lice Gospodnje (Zah 8,20.22)**
 - U onaj dan
 - U ono vrijeme
 - *Blagdan sjenica za sve, redovito (Zah 14,6)*